

Collegial: Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 41. Den 11 October 1800.

Trykt i Kjøbenhavn hos Direktør Johan Frederik Schult.

Undertegnede ere Redaktører, Forslaggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.

Cancelliesaadere og Afsessorer i det danske Cancellie.

Offentlige Foranstaltninger.

Ved at approbere Udkastet til den nye Brand- Anordning, har Hs. Majestæt tillige, under 28 Juni f. A., beselet: at der paa alle Kirkeetaarne eller Kirkerne i Kjøbenhavn skulle indrettes Reservoirer til at opfangne Regnvandet, for, med samme, naar Ild opkommer i Nærheden, at kunne forsvare Taarnene og Kirkerne mod Flyve-Ild.

Da nu Holmens-Kirkes Taarn ikke har den Størrelse, som til et saadant Reservoir udfordres, saa har Hs. Majestæt, under 12 f. M., bifaldet, at der ved Holmens-Kirke maa gjøres en Indretning til at ophidse Vand fra Kanalen til Kirken og Taarnet, i Stedet for det befalede Reservoir til at opfangne Regnvand, dog at

Ind-

Indretningen bliver saaledes, at den tilsigtede Forsyning med Vand altid kan opnaaes.

Fra det kongl. Departement for de udenlandske Sager er Cancelliet blevet meddeelt de senest indløbne Efterretninger om den i Cadix herskende Epidemi, hvilken, efter alle Omstændigheder, neppe kan antages at være nogen anden Sygdom, end den egentlige Pest. De betydelige Fremskridt, som denne farlige Sygdom der paa Stedet har gjort, (hvilket iblandt andet erfares deraf, at af 60,000 Mennesker, som der regnes at være, ere den 4 Septbr. døde 207, den 5te 214, den 6te 227 og den 7de 234, i alt 882 i 4 Dage) og den nu værende Narstid, i hvilken mange Skibe kunne ventes fra Spanien og Middelhavet med Frugter ic., saavelsom Danmarks og Norges aabne Kyfter, og den liden Forsigtighed, der kan tiltroes Almueen, der beboer samme, lade med Grund befrygte, at denne grusomme Landeplage kunde nærme sig til de danske Stater, saafremt ikke de alvorligste Foranstaltninger blive trufne derimod.

Quarantæne-Kommissionen i Kjøbenhavn, hvis Betænkning herom Cancelliet har indhentet, har, til Hensigtens Opnaaelse, foreslaaet følgende Forsigtigheds Regler: a) At, foruden alle fra spanske Havne kommende Skibe, skulle alle de, som komme fra Middelhavet og Lisabon, ingeniunde tillades nogen Kommunikation med Landene, inden de ere undersøgte af en Quarantæne-

Kom-

Kommission, og af samme erklærede for rene. b) At de Skibe skulle ansees for mistænkte, som komme direkte fra spanske Havne sønden for Portugal, fra Middelhavet eller Lissabon og ikke have været 21 Dage undervejs, eller, som have siden September Maanedes Begyndelse der indtaget nogle giftfængende Vare, eller have haft nogen Kommunikation i Søen med Skibe, som komme direkte fra benævnte Steder, eller, som paa denne deres Reise have mistet nogen af Mandskabet af Sygdom, eller have, ved Ankomsten, nogen liggende syg af hidsig Sygdom. c) At, saasnart et ankommende Skib, ved første Undersøgelse, findes mistænkt, der da sættes Quarantæne-Bagt paa samme af een eller to Lotser, og Skibet henvises til Christiansand eller Kjøbenhavns Rehd, for der nærmere at behandles, i Overeensstemmelse med dets Beskaffenhed. d) At det ligeledes strax, naar det er erklæret mistænkt, hidser et Mærke, saasom i Norge de paabudne foulørte Flag, om de ere anskaffede, og ellers dets Nations Flag i Sjouy fra Stortoppen, til Udmærkelse om dets Tilstand, og at det beholder dette Mærke indtil det frikjendes. e) At, hvis Skibet er mistænkt, i Henseende til dets Ladning, det er: om det paa noget af de pestbefængte Steder i Spanien, eller Barbariet har, siden Sygdommens Begyndelse, indtaget nogen af de i Quarantæne-Reglementet, af 1771 No. 3. a. b., opregnede Vare, og det er bestemt at losse samme i danske Stater, det da ingenlunde tillades, før end det paa et af de

2 anførte Steder har holdt sin Qvarantæne og Værene ere udluftede. f) At de, som alene for Mandskabets Skyld skulle holde Qvarantæne, lægges paa et Sted, hvor der er Fæstning eller Bagstrib, eller anden væbnet Magt, hvormed Folkene paa Skibet kunne holdes til den fornødne Orden, og at, hvis nogen af Mandskabet imidlertid bliver syg, han da strax undersøges af en kyndig Læge og behandles efter Fornødenhed; og, hvis Sygdommen er hidsig, da Qvarantanen for det øvrige Mandskab derefter forlænges. g) At alle Øvrighederne paa Sø-Rysterne maatte meddeles de af Kommissionen ved enkelte Tilfælde, tilforn foreslagne og bekendtgjorte Regler ved mistænkte Skibes Strandinger.

Cancelliet har, under Dags Datum, meddeelt samtlige Øvrigheder alt Foransøgte, og paalagt dem, at føie de Foranstaltninger, som med Hensyn hertil maatte agtes nødvendige, ligesom det og har anmodet samtlige vedkommende Kollegier fra deres Side at føie de efter Omstændighederne passende og til Sagens Bigtighed svarende Foranstaltninger.

Fovgivninger.

(Fortsættelse af Forordningen om en extraordinær Korn-Leverance.)

5) Fornævnte Kornvare skulle leveres paa efterskrevne Steder, nemlig af Sjælland: Kjøbenhavns Amt, Rugen og Havren til Magasin-Inspektør P. S. Garde i Kjø.

i Kjøbenhavn, men Bygget paa Proviant-Huset sammesteds, til den eller dem, som fra Sø-Etaten til dets Annammelse, imod Qvittering derfor til vedkommende Amtsbetjente, beordres; af Holbeks Amt og Jagerspris Gods, Rugen, Bygget og Havren, og af Hornsherred under Roeskilde Amt, Rugen og Havren, i Holbek til Amtsforvalter C. Schmidt; af Roeskilde Amt, den paabudne Havre i Frederiksborg til Amtsforvalter Kapitein G. Arenh, men Rugen deels til Magasin-Inspektør Garde, og deels til Proviant-Huset i Kjøbenhavn; af Tryggevelde og Ringsted Amter, Rugen til Proviant-Huset og Havren til Magasin-Inspektør Garde, men Bygget til forbemældte Bestikkede paa Proviant-Huset i Kjøbenhavn; af Frederiksborg og Kronborg Amter, den paabudne Havre i Frederiksborg til Amtsforvalter Kapitein Arenh, men Rugen til Proviant-Huset i Kjøbenhavn; af Vordingborg Amt, Rugen, Bygget og Havren i Vordingborg til Amtsforvalter H. H. P. Reiersen; af Kallundborg, Drarholm og Sæbyegaards Amter, samt Grevskabet Samsø, til Amtsforvalter S. Hee i Kallundborg, undtagen af Kongens forbeholdne Gods i Odsherred, som leveres i Nykøbing til Forvalteren over samme Gods, Inspektør F. W. Trolø; af Antvorkou og Korsøer, samt Sørs Amter, til Amtsforvalter T. Huldriis paa Korsøer Slot; af Møen, til Amtsforvalter H. H. P. Reiersen i Stege; af

Lolland: Hølsted Klosters Amt, Bygget i Nachstau
 til Amtsforvalter P. E. Danchel; af Høstholm og Maa-
 rieboe Klosters Amter, til Amtsforvalter A. Klinge i
 Nysted; af Følster, med Øerne Fæø, Færø og
 Als, Bygget til Amtsforvalter F. Ramus i Ny-
 tjøbing; af Fyen og Langeland med derunder liggende
 Øer, nemlig: Assens og Hindsøgaus Amter, Rugen,
 Bygget og Havrø, til Amtsforvalter J. W. Timber i
 Assens; af Odense og Ruggaards Amter til Kammer-
 raad og Amtsforvalter E. Willemoes, nemlig: af
 Odense Herred i Odense; af Alsø og Vjerre-Øer-
 reder i Kjerteminde; af Ruggaards Amt og Lunde-
 skam Herred, i Bogenfense; af Nyborg og Tranekær
 Amter, samt Langeland, til Amtsforvalter P. N.
 Halch i Nyborg, eller og i Svendborg og Faaborg,
 dersom Vedkommende, for hvilke Leverancen kunde
 falde beleiligt paa eet af disse tvende sidstnævnte Ste-
 der, selv ville bestride alle de Extra Omkostninger,
 som kunne flyde af Leverancen sammesteds, frem for
 i Nyborg; Jylland: af Thisted Amt, Rugen til
 Amtsforvalter R. Frideriksen i Nykjøbing og Thisted;
 af Aalborg og Hjørring Amter, til Amtsforvalter O.
 Gjødelsen i Aalborg; af Hals og Skivehuus Am-
 ter, til Amtsforvalter D. Friis i Skive; af Randers
 Amt til Justitsraad og Amtsforvalter E. Blom i Ran-
 ders og Hobro; af Hareballegaards Amt, til Kam-
 merraad og Amtsforvalter J. N. Brach i Aarhus;

af Kals Amt, til bemældte Amtsforvalter i Ebbeltoft; af Koldinghuus Amt udi Kolding, til Amtsforvalter F. J. Svass; af Riberhuus Amt, til Amtsforvalter T. J. Windfeld i Ribe; af Lundenæs og Boufinge Amter, til Amtsforvalter T. B. Lütken i Ringkjøbing; af Schandenborg, Nakser og Stjernholms Amter, til Amtsforvalter A. M. Lund i Horsens. Og skulde de af Kongens Gods paabudne Kornvare leveres i de samme Magasiner, som for Amterne, hvori bemældte Gods ligger, er anordnet. I Tilfælde, at een eller anden af Amtsforvalterne ikke skulde kunne erholde fornøden Plads til Kornets Oplægning paa de her foran benævnte Steder, saavelsom og i andet fornødent Fald, skal det paaligge Yderne at levere det paabudne Korn paa det Sted, hvor det af Amtsbestjenten maatte anvises.

- 6) Skulde imod Forhaabning befindes, at Amtsforvalterne og andre Vedkommende ikke kunne svare til Opbevarelsen, med at gjøre tilbørlig Leverance, naar det beordres, eller og det annammede Korn ikke skulde være saaledes beffaffent, at det overalt for gode og forsvarlige Kjøbmandsvare efter dette Aars Græde kunde antages, da skal ei alene det Manglende, eller hvis, som ei saaledes kan faa sin Prøve, betales efter saahvi Tært, som Rentekammeret derpaa sætter, men de endog derforuden med Straf worde anseete, som de, der Forordningen sidde overhørige.

- 7) Iligemaade vil Hs. Majestæt have anordnet og befalet: at de kongelige Betjente, som efter denne Forordning Korn-Oppebørslerne ere an betroede, skulde være betænkte, det Quantum, Rentekammeret, samt Admiralitets- og Kommissariats-Kollegium til eet eller andet Magasin maatte beordre at skulde fremsendes, til de bestemte Steder at levere. Til hvilken Ende, og paa det ei nogen Hinder eller Ophold i Udfibningen skal skee, vedkommende Betjente maa være tilladt, hvis til Fragters Betaling Tid efter anden, ligesom Kornet transporteres, maatte behøves, af de oppebørende Skatter at indeholde; dog at de, saasnart samme Transporter efter Foranstaltning ere forrettede, deres Fragt-Regninger med tilbarlige Ordres og Beviser hver til sit behørig Sted strax til Eftersyn og Approbation indsende, at de derefter af Finants-Kasse-Direktionen i Zahlkammeret til fuldkommen endelig Rigtighed kunne anvises, hvorefter Beløbet i deres Regnskaber til Udgift passerer. Saa skulde og Amtsbetjenterne og Andre være tiltænkte, saasnart denne Forordning dem tilkommer, strax at forfatte Ekstrakter over Korn-Leverancens Beløb in Natura, og samme Ekstrakter over alle anførte Kornvare til Rentekammeret, og derforuden, saavidt Bygget angaaer, til Admiralitets- og Kommissariats-Kollegium en Gjenspart indsende. Skulde noget Korn til et eller andet af de beordrede Steder ankomme, og det, enten for-
- medelst

medelst Mangel af Tilsyn paa Eosterne, eller i andre Maader, formedelst Betjenternes manglende Opsigt, ikke for godt og sundt Korn skulde kunne antages, da skal det oplægges paa Vedkommendes egen Regning og med næste Post angives for Rentekammeret, samt Admiralitets- og Kommissariats-Kollegium, saavidt hvert Sted vedkommer, til behørig Anstalt, at de Skyldige efter foregaaende 6 Artikel derfor kunne vorde anseete. Skulde og, formedelst Udsibningens Forsømmelse og Kornets Udeblivelse til den foresatte Tid, nogen Mangel i et eller andet af de Steder, hvor kongelige Magasiner ere, fornemmes, da skulle de Betjente, hvis Brøst heri befindes, derfor i alle Maader indestaae, og efter befindende Beskaffenhed tilbørligen straffes.

(Slutningen følger.)

(Fortsættelse af Instruksen for Brandmajoren.)

- 25) I Tilfælde at det fryser saa stærkt, at det kan befrygtes, at Vandet kunde fryse i Karrene eller Sprøiterne, skal Brandmajoren være betænkt paa at requirere Politiets Hjælp, til at blive forsynet med det fornødne varme Vand, til at forhindre Frysningen, saavel der, hvor Vandet indpumpes i Karrene, som i Anbringerne og Sprøitekarrene.
- 26) I alle de Tilfælde, i hvilke Sugeværkerne eller
- Pram-

Pramsprøiterne kunne bruges, skal Brandmajoren benytte sig af dem.

27) Brandmajoren bør bære Omsorg for, i Tilfælde at noget Menneske ved Ilden skulde være i Fare, at komme samme til Hjælp. Han skal derfor bestandigen have Rednings-Maskinerne tilrede, og sørge, i fornødent Tilfælde, for deres hastigste Brug, ligesom ogsaa at lade brække Gul igjennem Murene, hvor Mennesker ellers maatte staae Fare for at indbrænde i grundmurede Stie- eller Baghuse.

28) Hvor Heden fra Ilden er saa stærk, at Straalemerkene ikke kunne komme Ilden nær nok, skal Brandmajoren lade dem betjene sig af Brandfjærmene.

29) Af Krybekrogene skal han ikke alene betjene sig i det brændende Huus paa de Steder, hvor Straalemerkene og Mandskab endnu kan opholde sig i samme, og gjøre Ilden Modstand, for, ved Hjælp af dem, at forvisse dem en sikker Nedgang, endstjøndt Trappen i Huset enten maatte være afbrændt, eller befrygtes at blive det, men ogsaa til at gjøre Brug af den lille Rednings-Maskine.

30) v. Aftens Middel lader Brandmajoren anvende ved Hjælp af en dertil bestemt Kabinets-Sprøite paa Træværket af de Huse, som staae meest Fare for at antændes, især der, hvor Ilden med Vinden bæres paa, og, skulde han finde dette eller et andet lignende

Mid-

Middel at være af fortrinlig Nytte, skal han gjøre Forslag til at udvide sammes Brug.

- 31) Haardaffenerne lader han strax anbringe paa faadanne Bygninger, som staae Fare for at antændes, de lange paa Gesimserne, og de smaae for Luger og Vinduer.
- 32) Brandmajoren sørger for, at alle Sprøiterne, som ere plantede ved Ilden, saalænge de behøves, holdes i stadig Gang, og at Mandskabet arbejder, uden at overdrives, med fulde Kræfter og bruger hele Slag.
- 33) Hvor det behøves, sørger Brandmajoren ved Huus-Ild for, at Veie aabnes igjennem de Gaarde, igjennem hvilke Færseleu med Karrene, eller Indboets Flytning, kan lettes, og at de Planteværker, eller andre Hindringer, som maatte være i Veien, borttages.
- 34) Vagterne maae Brandmajoren ikke forløve fra at holde Vagt, eller fra at arbejde imod Ilden, førend tilstrækkeligt Mandskab dertil er ankommen.
- 35) Naar Brandmajoren anseer det tvilsomt, om den sædvanlige Magt mod Ilden vil være tilstrækkelig, skal han strax, efter Overlæg med den høisfkommanderende Officeer, foranstalte Tegn givet med Klokkerens Ringning til at den dobbelte Magt forsamlers sig, og i Tilfælde, at det skulde være tvilsomt, om ogsaa denne Magt skulde være tilstrækkelig, skal han ikke forsomme, efter foregaaende Overlæg med den Høisfkommanderens

manderende, i Tide allerunderdanigst at anmøde det til Hs. Majestæt, paa det at han, efter Omstændighederne, kunde give Befaling til Tegniet med Kanonstod til at samle den største Magt imod Ilden.

- 36) Brandmajoren skal søge at vænne alle Bedkommande til driftigen, endog, hvor det er nødvendigt, paa farlige Steder at angribe Ilden, uden dog ved utidig Forvovenhed at sætte deres eller andre Menneffers Liv i Fare, og tilholde enhver, som under ham har nogen Kommando, ved eget Exempel dertil at opmuntre sine Underhavende. Han bør derhos paasee, at fornøden Forsigtighed anvendes imod Mure og Skorstene, som kunne nedstyrte paa det arbejdende Mandskab.
- 37) Nedbrydningen af Bygninger, som bør at stee efter Overlæg med den Høistkommanderende, bør foretages i en saadan Afstand fra Ilden, at den kan være fuldført, forinden Ilden forhindrer Arbeidet, da ellers Ildens Fremgang, istedet for at standses, befordres.
- 38) Er Bygningen, som staaer Fare for at angribes af Ilden, grundmuret til de Sider, som vende hen til samme, bør Murene ikke at nedtages, men Taget alene, tilligemed det Træværk, som kunde staae Fare for at antændes. Loftet under Taget bør oversvømmes med Vand, og Tagstenene til desmere Beskjærmelse for samme, astages sagvis fra den Side, som vender fra Ilden, og lægges paa Loftet, hvorefter
først

først Lægter og Spærter og øvrige Træværk sagvis med Forsigtighed bør afstages. Spærter, Lægter og andet Tømmer, bør med Forsigtighed at nedkastes paa et af den kommanderende Officeer anvist Sted, hvor det ikke er til Hinder for de øvrige Brand-Anstalter, og alt bør bortføres til saadanne Steder, hvor det kan henligge uden Fare for at tændes af Ilden. Især bør ved Nedbrydningen tages Hensyn til de Skorstene, som ere trukne og hvile paa Stole, at disse med Forsigtighed nedrives, og ingen derved beskadiges. Samme Forsigtighed bør anvendes med Hænge- og Sprængeværker, staaende og liggende Stole, Bepler og Underslag, at de ikke borttages, forinden de ere frie for det, som de have baaeret.

(Forsættelsen følger.)

Blandede Efterretninger.

Af de, i Følge Forordningerne af 19 Juli 1795 og 20 Jan. 1797, angaaende Forligelses-Kommissioners Stiftelse i Danmark og Norge, til Cancelliet indkomne Beretninger, har bemældte Kollegium, ligesom forrige Aar *), ladet forfatte en Fortegnelse saavel over de ved Forligelses-Kommissionerne i Danmark og Norge foretagne, og der enten forligte, hævdede, udsatte eller til Rettergang henviste og siden der indstevnte Sager,

som

*) See Collegial-Tidenden for 1799, S. 622.

som de, ved andre Jurisdiktioner i begge Riger forligte Politi- og andre Sager, indtil afvigte Aars Udgang.

Af denne Fortegnelse erfares, at der af 45,153 til det almindelige Forligelses-Væsen henhørende Sager i begge Riger, ere 30.241 blevne forliate eller hævede, 1.459 udsatte, 14,167 henviste til Retten, hvor 3.682 ere indstevnte, samt at, af Politi-Sager, saavidt de kunne forliges, ere af 4,548 Sager, 3,817 forligte, 190 udsatte og 891 paadømte.

For desto bedre at kunne bedømme hvad Virkning Forligelses-Kommissionernes Indretning har haft paa Sagernes Mængde ved Retterne, har Cancelliet end videre tilskrevet samtlige Øvrigheder i begge Riger at meddele Efterretning om Antallet af de Sager, som have været anhängiggjorte ved Domstolene aarligen i de tre sidste sidste Aar, førend Forligelsesvæsenet blev indført, og ligeledes paa dem, som have været inkaminerede aarligt, efterat Forligelsesvæsenet paa ethvert Sted er bragt i Gang.

Af de, i Følge heraf, indkomne Beretninger, har Kollegiet ligeledes ladet forfatte en Fortegnelse, hvoraf erfares: at i begge Rigerne have de civile Sagers Antal ved de første Instanser i de tre sidste Aar, førend Forligelsesvæsenets Indretning, beløbet sig til 25,521, men de tre Aar efter bemældte Indretning, ifkun til 9,653, og at altsaa Forskjællen er 15,868 Sager.

Efter at samtlige disse Beretninger have været fs.

Ma.

Majestæt forelagte, har det behaget Allerhøylstamme, under 19 s. M., at resolve saaledes:

”Vi have ladet Os forelægge samtlige fra Forligelses-Kommissionerne i begge Rigerne indkomne Fortegnelser over de i det forløbne Aar ved samme foretagne og afgjorte Sager, tilligemed Cancelliets i denne Anledning forfattede Forklaring over Antallet paa de Sager, der have været anhängiggjorte ved Domstolene aarligt de 3 sidste Aar, førend Forligelsesvæsenet blev indrettet, og 3 Aar efter sammes Indførelse. Med særdeles Tilfredshed have Vi af samme seet de heldige Fremskridt, som denne nyttige Indretning har haft; og vilse Vi, at Cancelliet tilkjendegiver de Kommissioner i Særdeleshed Bort allernaadigste Bisald, hvilke ved deres retskafne Bestræbelser have forligt to Trediedele af de Sager, som af dem have været foretagne.

Ledigt Embede.

Under det danske Cancellie: Knebel og Roelss
Sognefald i Aarhus Stift, 260 Rdlr.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 3 Octbr.
er Rand. Theol. J. Harder konfirmeret til Sognepræst
for Næstved Menighed i Lolland.

Under

Under Generalitetet: Den 3 October Ved det søndensjeldske Infanteri-Regiment er Prem. Lieutenant v. Schielderup forundt Kapitains Karakter; Second-Lieutenant O. S. v. Gedde befikket til Prem. Lieutenant, og Fændrik v. Selmer til Sec. Lieutenant, begge ved Regimentets gevorbne Deel. Ved det 2det aggershusiske Infanteri-Regiment er Prem. Lieutenant v. Huitfeldt udnævnt til Prem. Lieutenant ved de gevorbne Kompagnier. Ved det jydsk Regiment lette Dragoner: karakteriseret Ritmester v. Høegh Guldberg til Sec. Ritmester; Sec. Lieutenant v. Thrane til Prem. Lieutenant, og karakteriseret Sec. Lieutenant v. Rümmler til virkelig Sec. Lieutenant. Ved Husar-Regimentet er Under-Kirurg Stampe, efter Ansøgning, i Naade dimitteret med Pension, og Eskadrons-Kirurg A. L. Heyde igjen befikket til Under-Kirurg. Ved Dronningens Liv-Regiment er Sec. Lieutenant v. Friis og Fændrik v. Hommel meddeelte Afsted af Krigstjenesten.

Under General-Toldkammeret: Den 1 October er T. Boyle befikket til Fuldmægtig i Vestindien.

Under Oekonomie- og Commerce-Kollegium: Den 3 Octbr. ere følgende Branddirektorer befikkede: Forligelses-Kommissær og Forvalter, J. Friis, paa Samsø; P. Lybecker paa Læsø; Sognesoged J. Sonnenichsen paa Fanø, og Birkesoged J. Roesøed paa Anholt.